

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. по.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передплату
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 4-50 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 20 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Урядова підойма.

Львів, 6. квітня 1928.

Єдиною силою в соймі, на якій спирається теперішній польський уряд, є клуб „одинки”. Тих 127 осіб, що вийшли з виборчої урни в перших днях березня є одиноким певною опорою „одинки”. Не лише опорою, але й підоймою всіх починів і праць на парламентарній арені і поза нею.

Роль і призначення „одинки”, зовсім природно, поставили її в центр зацікавлення політичного світа, урядових і громадянських чинників, її прихильників і противників. Є це без сумніву почуття є це політична організація на безпартійній основі, є це вихідна точка й основа якогось нового, навіть в найзагальніших зарисках неозначеного правопорядку.

Клуб „одинки” в польському соймі щодо свого складу схожий до передвоєнного польського кола у віденському парламенті. Такий він був і різнорідний. Лише що віденське польське коло було парламентарною організацією партій і класів, себ-то землевласників, міщанства і селянства в чужій державі, а „одинка” є такою організацією у своїй. Віденське польське коло прогмастилося інтернаціональним парламентарним організаціям, а „одинки” протиставляється не лише інтернаціональним, але й польським партіям. Клуб „одинки” намагається в помешченню обмі репрезентувати „націю” в державному розумінні. Вже тим своїм характером він протиставляється цілій соймовій репрезентації. Зновж його фундаменти розсунуто дуже широко. В принципі будучи запереченням партійництва й антитезою соймовладства, він по суті складається з партійних груп: консерватистів (власної земельної власності), „демократичного” і навіть „радикального” міщанства (Партія Прощі і Союз Націоналістів Річчипосполитої) та селянства („Зєднання Люду”). Як бачимо, ті самі групи, що були у польському соймі у Відні. Довгий час у Відні польською політикою кермували польські консерватисти, всі ті Яворські, Грохольські, Дідушицькі і Біляські, а інші складові частини польської репрезентації в б. Австрії були лише декоративним додатком консервативної політики, що консервувала перевагу магнатів і взагалі шалених посідачів матеріальних і духовних діб.

„Одинка” є нічим іншим тільки поверненням до минулого, до старих, добрих часів, до консервативної переваги. І в „одинці” єдиною свідомою групою, яка знає, до чого змагає, є тільки консервативна група під проводом Радзівілів, Сапігів, Дідушицьких і Стадницьких. Під тим оглядом фактично нічого нового не застигнувало. Новістю в „одинці” є що інше, хоч і відомо умовно. Є це тенденція засвоїти собі репрезентацію всього „народу” і правничо-державному розумінні. Клуб „одинки” не складається з членів однієї національності, а щонайменше походження українського, білоруського і жидівського. На дніх в лоні „одинки” створено навіть окремі фракції: українську, білоруську і жидівську. Правда, і віденське польське коло довго узурунувало собі представництво всього „американського народу”, не лише поляків, але й українців та жидів, але вкінці мусіло погодитися з довершеним фактом і розвинути ходом новітніх громадянств і народів. Мусіло погодитися, хоч „міністр для Галичини”, муж довіря польського кола, до останньої хвилі життя Австрії репрезентував в кабінеті „єдність” Галичини. Збираючи в „одинці” також „представницькі” дробні „чужоплемінців”, її творці і керманічі намагаються вернути на зарослі стежки колишньої австро-польської політики.

В порівнянні з віденським польським колом основа „одинки” є в дечому ширша не лише під національним оглядом, але й регіональним. В обсягу „одинки” створено окремі регіональні угруповання без огляду на національність, наслідуючи теоретично в мініятурі австрійську краєвість.

„Одинка” ще одним підходить під колишнє польське коло, а саме своєю ерархичністю, хоч вона в давніших часах не була така наявна. Нині та ерархичність, себ-то пошанування створених авторитетів і безоглядний послух їх бажанням і наказам є одиноким признакою „одинки”. І ще одною „прикметою” відрізняється нинішня варшавська „одинка” від колишньої віденської „одинки”. Остання не лише мала свою програму, але й виявляла її ясно і конкретно у всіх питаннях політичного і суспільного характеру. Нинішня „одинка” або не має програми, або зберігає мовчанку в найважливіших справах суспільно-політичного життя.

Такою є урядова підойма. Ясно, що поворот до минулого є тепер неможливий і неприродний. Є це таке саме змагання, якби хтось з капіталістичного господарства хотів повернути до феодалізму. З цієї неприродності здають собі справу всі тямущі люди. „Одинка” є штучним твором, який не може втриматися на довшу мету. Скорше чи пізніше в життєвих питаннях розсідуть її внутрішні розбіжності. Навіть консерватисти, які зовсім слушно вважають „одинку” своєю доменою, не можуть знайти для неї ніякого природного спільності й органічної єдності. Краківський „Час”, натираючи всякі аргументи на доки „консолідації” клубу „одинки”, не може для неї підняти нічого поза змаганням до державної „моцарствості”. Та по суті є це лише розроблений гіпс, яким важко буде заткати всі діри в будові „одинки”.

„Одинка” — пише „Час” — має свою слабу сторону. Консолідація в горі — в соймі і сенаті — не відповідає консолідації в низах. Правда, під прапором державного гасла вдалося в дніх 4. і 11. березня надіслати до уряду численні виборчі маси, але такі маси це пісок. Голосують разом, однак на другий день розпадаються на дрібнішки зерна.”

Зі зрозумілих причин полишаємо на боці аналізу сказаного. Та твердження консервативного органу говорить хіба ясно, що „одинка” не є органічним твором мас, що це концепція штучна, яка не має відповідної підбудови. Творити таку підбудову ех пост це Сизифова праця.

Як відомо, найважливішим завданням теперішнього сойму є зміна конституції або — як кажуть — направа устрою Польщі. З приводу цього ось що пише львівське „Слово Польске”, яке недавно зблизилося до уряду:

„Не обманюмо себе: урядовий табір у соймі не має досі ясного і спрещованого плану направи устрою в Польщі. Він може хванитися лише деякими гаслами і то головним також негативними (геть зі соймовадством). В урядовому таборі в тілі ділячці пакує значна різнорідність. Консервативні монархісти не вірять у теперішній соймі, пруть до його скорого роз-

в’язання і мріють, що марш Пилсудський поза соймом уведе новий устрій в Польщі. Розуміється — як уявляють собі у своїх мріях — монархістичний. Союз Направи вірить, що своєю поставою і волею урядового табору поведеться йому розбити лівницю, а головно лідерів партії. І перетягнути після-хвостів на свій бок. Змагає він до „американизації” нашої конституції і до створення президентальної структури. Партія Прощі думає, що при деяких обставинах й умовах поведеться створити в теперішньому соймі більшість, яка поправила би теперішню конституцію через зміцнення виконавчої влади і введення до законодавчих установ факторів чинників.”

Про четверту групу „Зєднання Людове” навіть не згадується.

Отже самі прихильники уряду стверджують, що його підойма не лише є штучна („консолідація в горі”), але й несучильна, зложена з різних плит і різнного матеріалу під кожним оглядом.

Вже це одно доказує, що теперішній уряд має найслабшу основу й підойму в законодавчих установах зі всіх дотеперішніх урядів.

Серед комуністів.

1. Шумськісти та їх сили на Україні в освітленні М. Кагановича.

В доповненні до вчорашньої статті та видрукованої частини промови секретаря КП(б)У Кагановича друкуємо нині ще частину тієїж промови, в якій автор змальовує сили шумськістів на Україні та характеризує націоналістичні настрої. Сподіваємося, що ця стаття буде читати дуже багато. Російський великодержавник Каганович борониться перед закидами „зрадників” з КПЗУ і примушений у розгарті полеміки ствердити, що всіх комуністів може залити українська національна стихія, якщо вони не схочуть проводити в життя правильної лєнійської політики в національній справі. Правильність її заключається для Кагановича в тому, щоби на Україні задовольнити всі меншості особливо ж російську та жидівську. Шож до української більшості, серед якої росте тепер український націоналізм, а при ньому розвиваються також русофобство та антисемітизм, то її задовольнити не тільки не можна, але навпаки: її слід переломити в націоналістичних настроях та знизити безпошадно її шовінізм. Яке це найкраще зрозуміти? На думку впливових і кермунючих чинників КП(б)У треба перш

за все зламати українську інтелігенцію не тільки позапартійну, але й партійну, а з масами можна буде легко справитися по рецепті Заторського, а саме: сісти верх на національну українську стихію, нахвостати її та повести в самий осередок комунізму. Та вернімо до промови Кагановича. Він говорить:

„Я гадаю, що вертатися до минулого, до аналізу устрою Шумського неможливо. В нашій партії Шумський, взагалі кажучи, не знайшов хоч трохи соціальної підтримки. Між іншим пленум ЦК звернувся до ЦК і ЦКК ВКП(б) з проханням, потребувати від Шумського запису про його відношення до росколу (опісля) — чи підтримує він тих зрадників, які виступили проти інтерну, чи ні?”

Досвід боротьби з націоналістичною дрібно-буржуазною ухилом у нас в УСРР і на Зах. Україні дові, що Шумський був і є зброєю в руках наших ворогів. Один із вождів жовто-блакитної еміграції має безпосередній директивний своїм прихильникам підтримувати „українську опозицію”. В тім то й річ, що Шумський не має сили асередній партії, а коли він і має деяку силу, то поза партією. Сила його — це сила галитастів і міщанства, глибоко ворожих нам елементам, що їм потрібна ширма, що їм потрібна легальний прапор, а що не легальний прапор ми не даємо і не дамо, то таким прапором стала „українська комуністична опозиція”, спробувавши зламати українську національну політику КП(б)У, але її незалежно розбила партія українського пролетаріату. Ми знаємо, розбила так звану „українську” опозицію його не лише лєнійською рішучою боротьбою, ми його розбили і своєю глибокою позитивною роботою над переведенням і здійсненням лєнійських заповітів у ділячці національної культури, створення української державності і висування нових кадрів української революції і селян, що керують нашою республікою. І ніякі Шумські нам не можуть бути та й не будуть страшні, бо за нашою партією, що створює нову соціалістичну Україну в усіх ділянках її життя, дають волю в селянській Україні.

Але в нинішній статті, що була не правильною та й не тільки неправильною, а й злочинною з нашого боку, ніколи ми, борючись з українською націоналістичною елі-

Pr. 210/28. Sad okręgowy karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnym po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sadzie: zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927. poz. 398 Dzup. Nr. 45 dokonane dnia 24. marca 1928 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopiisma pt. „Dilo” Nr. 68 z dnia 25. marca 1928. z powodu że zamieszczony w nim artykuł pt. „Nauka” (Epilogem Pilsudskiego w Ternopolu z wiersza swietła występkę z art. 1. rozporządzenia z dnia 10. maja 1927. poz. 398 Dzup. Nr. 45. b) oraz wydać po myśli przepisu z art. 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydać aże odpowiadalnemu redaktorowi tego czasopiisma nakaz, by orzeczeniem niniejszym nie mógł bezpłatnie w najbliższym numerze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszym stronie pod rygorem natępienia przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. — Lwów, dnia 3. kwietnia 1928 r. Göttinger.

Pr. 217/28. Sad okręgowy karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnym po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sadzie: zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927. poz. 398 Dzup. Nr. 45 dokonane dnia 30. marca 1928 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopiisma „Dilo” Nr. 73 z dnia 31. marca 1928. z powodu, że zamieszczony w nim artykuł pt. „Pisla wyborczego” b) zawiera w sobie znamiona zbrodni z § 6 a) uk. i występkę z art. 1. Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 10. maja 1927. poz. 399 z p. z art. 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydać aże odpowiadalnemu redaktorowi tego czasopiisma nakaz, by orzeczeniem niniejszym nie mógł bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszym stronie pod rygorem natępienia przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. — Lwów, dnia 3. kwietnia 1928. Göttinger.

лом, забували на боротьбу з великодержавним руським, єврейським (теж великодержавним?) то-що шовінізмом. Товариші, за останні роки в царині нашої національної політики, зокрема в царині задоволення ріжних сторін життя національних меншинистів перевели ми величезну роботу. Але ми знаємо, що наше будівництво відбувалось і відбувається в безперервній боротьбі з націоналістичними ухилами різного типу, що виникають і зливаються на базі росту галицьких і північних елементів. Націоналістичний шовінізм, що виник в анти-українському русі, в анти-руському, анти-єврейському (антисемітизм) то-що є один з найнебезпечніших ворогів пролетаріату і нашого соціалістичного будівництва, бо ми затемило класову свідомість мас, затемило і перечеркує класову пролетарську ліній робітничої класи. В своїй політиці, проводячи свою національну ліній, ми боремось і рішуче боремось з тими елементами, що не розуміють нашої національної політики, або не хочуть її зрозуміти — чи це український ухилець, чи російський ухилець. Оце недавно розбирав ми справу Малицького. Багато з вас, товариші, мабуть знає Малицького, що був на високому місці голови каскаційної колегії Верховного Суду. В нашому Державному Видавництві, в зв'язку з друком його книжки, заклали ми, що вимагає видати його книжку лише руською мовою, напаявати йому, як він висловився, на українську мову: „Я не хочу, каже, щоб хто небув подумав, що я, Малицький, писав українською мовою“. Я вже не кажу про те, що Малицький виявив себе тут, як політичний дурень. Тут тов. Ярославський підказує, що не кваліфікований дурень. Це правда, і я його поправку цілком приймаю. Сумне те, що бюро осередка Інтернаціоналу Малицького, не зрозумівши, що Малицький співає однієї з буржуазно-націоналістичною стихією, що Малицький постулює, у даному разі, не як комуніст, що розуміє нашу політику. Коли ми, товариші, як пролетарі, як партія робітничої класи не зуміємо справді перевести і здійснити пролетарську національну політику, коли ми не зуміємо втілити, не насильно, але шляхом переконання, громадського прикладу, пролетаріату в процес українзації, коли ми, партія, відмовимося розуміти великий-превеликий процес українзації, що діється тут на радянській Україні, підкреслюю, радянській, бо коли не було радянської влади, український рух був націоналістичний, дрібно-буржуазний, а за радянської влади будівництво української культури — це будівництво української, радянської, соціалістичної культури, будівництво української державності, що є нашою рідною, пролетарською, революційною справою — тоді ми ускладнимо соціалістичне будівництво, тоді на чолі українського культурного процесу стане де-

ламі дужча дрібно буржуазія, сили гандіко-ворожі пролетаріату, галицька, північна, буржуазна інтелігенція. Коли ми цього не зрозуміємо, коли ми похвалитимемо Малицьких, Шумських, тоді товариші, нас заляє стихія. Це повинен зрозуміти кожен чесний пролетар, кожен свідомий комуніст. Ось чому товариші, пленум ЦК ЦКК, обніркуючи питання про КПЗУ, даючи вілічі брехунам — а ці брехуни а КПЗУ твердили, що на Україні ніякої українзації нема, що радянська Україна ніякої української політики не проводить, що ЦК КП(б)У провадить великоруську політику, — заявили твердо що ми будемо боротися всіма силами і проти шовінізму українського, і проти шовінізму руського.

Чого ми хочемо? Ми хочемо перш за все, щоб кожен член партії, кожен керівник, цілком уявив собі, що робиться в ділянці культурного українського будівництва. Ми повинні справді, по більшості, розпочати переборювати наші помилки і наші хибі, бо основні не хибі нашої українзації. Ми повинні українзувати партію, українзувати тих пролетарів, що мають керувати і стояти на чолі українських культурних процесів. Ми повинні водночас доручати наше керівництво внутрішнім пролетарським українським елементам. Здійснення і переведення нашої національної політики не лише знизить всілякі націоналістичні ухили в середині нашої партії, але і сприятиме тому, щоб наша братня партія КПЗУ остаточно й на завжди поховала ренегатів.

Для пролетарів і селян України ясна і безсумнівна річ, що наша партія і наш ЦК провадить справжню лєнінську національну політику, і що рішуче, стійкіше й завзятіше ми її провадитимемо то ширші маси робітників і селян Зах. України підуть за комуністичним Інтернаціоналом, за Радянським Союзом. І ми переконані, що цей похід, що його організує в даний момент проти нас світова буржуазія, похід, що його підтримує і веде польський фашизм за підмогою зрадників з КПЗУ, буде розбито геть чисто. Ми переконані в тому, що наша братня партія Зах. України під новим керівництвом свого нового ЦК і ЦК Компартії Польщі та за нашою допомогою вийде на широкий шлях пролетарської революції.

2. Заява полонених членів КПЗУ.

У зв'язку з розломом у КПЗУ помістили в харківському „Комуністі“ з 24. березня ц. р. комуністи-галичани, що перебувають у УСРР, свою заяву, в якій відмежовуються від „зрадників“ і „розкольників“ з КПЗУ та їх „протибільшовицьку“ політику осуджують.

Заяву підписали: М. Яворський (зі Сокаля), М. Левинський (з Рогатина), І. Сік (Львів), М. Наваловський (Бібрка), О. За-

вудяк (Рудки), М. Кузник (Заліщики), Х. Пристуня, М. Торбак (Товмач), М. Білий (Тернопіль), І. Болдир (Чортків), М. Комар (Бібрка), П. Демчук (Городенка), М. Свідінський (Львів), В. Олійник (Тернопіль), С. Вітик, М. Чичкевич (Львів) та І. Тур. Далі подаємо наймаркантиші місця з тієї спокірної заяви:

„Антирадянська позиція західно-української буржуазії замість того, щоб зустріти для себе відсіч в твердій пролетарській лінії з боку керівничої верхівки КПЗУ зустріла в ній підтримку. Значна частина керівної групи КПЗУ Васильків-Туринський, замість того, щоб брехливім уло-фашистського лягера на УСРР протиставити тверду ліній на її захиста, як соціалістичної батьківщини всіх працюючих, стала на позицію обвинувачень УСРР та СРСР в потуранні російському націоналізму. Керівництво КПЗУ фактично долучило свій голос до травлі проти УСРР та цим стало на позицію ворожо соціалістичній революції. Воно визнало правдивою позицію Шумського-Максимовича-Хвильового, хоча цю позицію одностайно засудила вся партія КП(б)У, як таку, що виражає чужі пролетаріатові тенденції“.

„Комуністичний Інтернаціонал своєчасно вказав керівничій групі КПЗУ Василькову-Туринському на небезпечність їх помилок та зажадав їх виправлення. Замість того, щоб перевести в життя постанови К. І., вони йдуть свідомо на поглиблення і поширення своїх націоналістичних збочень і явно скоїлися до націоналістичного болота, підготовлюючи в той же час розлам у партії. Вони довершили зраду, в період гострої небезпеки прийшовши свідомо в лягер підсудних. Комінтерн зробив вірні висновки з їх позицій, коли поставив їх поза партією, як зрадників справи пролетаріату та виразників політичних настроїв буржуазії, кулацтва і дрібно-буржуазної націоналістичної інтелігенції“.

„Своєю розкладовою працею група Василькова-Туринського нанесла велику шкоду КПЗУ та робітничо-селянській революційній спільноті. Розлам Сельроба та розпорощеність робітничо-селянських сил на виборках в фашистській Польщі слід записати на рахунок цих соціал-зрадників. Однак з одсіянням націонал-опортуністичних елементів з своїх рядів, КПЗУ переходить у вищу фазу революційного розвитку. Полоса реакції викинула з КПЗУ нестійкі елементи. Це дасть їм можливість ще міцніше нести лєнінський прапор класової боротьби та вести за собою маси революційних робітників та селян до наступних боїв“.

„Нам, що знаходимося в силу умов революційної боротьби на Радянській Україні, можна тільки перестерегти всіх дійсних революціонерів перед авантюристською політикою зрадників Василькова-Ту-

рянського та призвати їх до єднання на-вкруги КПЗУ“.

Змістові заяви дивуватися не можна, тим більше, коли знаємо, що підписавши її знаходяться „в силу умов революції“ у полоні Кагановича й компанії, що розпоряджаються одиниці не лише правдивою і непомилковою інтерпретацією лєнінського розуміння національної політики але й цілою армією чекістів.

ПОЗБУДЕШСЯ ДОШКУЛЬНОЇ ГРИПИ

Визнаючи постійно цукорків „SANO“ Відпущають знаменито устну яку і відпущають. Успішність призна-атестом Хем. Лябораторії м. Кривоно. „SANO“ охороняє Вас перед нежитью, інфекцією і т. п. Всюди можна набути

За океаном.

Сиротинцев Українського Нар. Союзу.

На Сиротинцев Українського Народного Союзу ведуться далі інтенсивно збори між членами У. Н. С. — по всіх його відділах, розкипання по цілій Америці. Як виходить з виразу в змер. „Свободі“, по кінець місяця січня ц. р. аложено на Сиротинцев-Захис У. Н. С. 36.213.33 доларів.

Українець — чемпіоном скорого писання

Американські газети подають вістку про Вальтера Романчука, студента торговельної школи Джорджа в Дітроїті, Мичигон, який підчас попису з цієї школи добув собі перше місце, написавши 150 слів на хвилину. В. Романчук є українцем, а його батьки походять з Галичини, є членами Українського Нар. Союзу і добре відомі в українських кругах.

За зміну календаря.

В „Свободі“ забирає багато її читаві годою за зміною нашого перестарілого календаря (юліанського) на григоріанський, якого вживають англії, німці, французи, італійці, чехи, поляки — взагалі ціла Америка. Прихильники зміни календаря мотивують своє становище з цієї справи передовсім економічними облідами, бо через святкування по старому календарю наші люди тратьють дуже багато, а нерідко тратьють навіть псаду посаду. Однак — характеристична річ! — дехто мотивує потребу зрівняння юліанського календаря з григоріанським ще й тим, що українці при такому зрівнянні багато зискують, бо ті діти (визнані в Америці), що тепер стаються своїх батьків через календар, будуть розуміти своїх батьків, а не відчувати від них, отже тимчасовим стануть почуватися — українцями.

ФЕЛІКС САЛТЕН.

Трагедія молоді.

(Покінчення.)

Із стихійною силою перакохується її дія трагедії. Уч. Франц читання з латини, відповідає ляху. Учитель докоряє йому і згадує жартом про його козання. Можливо, що учитель і не почував так але. Ми не маємо точних даних про нього, але про владу Франца, й характер його батька. Однак усе те, що вони робили, учитель, Франц і його батько таке типичне, що допускає в типичні висновки. Зі всіх їх страшних починків видно скруту молоді, заскорузлості батьків, безсердечну тупоумність виконників у такій потрясачій простоті, що не тільки можна але й конче треба заговорити про трагедію молоді, в якій батьки й учитель грають трагічні ролі.

Отже професор осмілює жартом любов Франца. Це повинно робити із справи трагедію. Франц виходить із залуки до катедри й починає професора. Описи виходить із класу і осмілює просто до свого батька, оповідає йому, що сталося й хоче з ним порадитися. Однак батько заявляє, що в його домі нема вже місця для сина; бо його наженути із школи й він мусить піти на службу як наймич. Франц відходить, і ніхто біл-

ше не бачив його й не говорив із ним. Уночі знаходить на стінах залуки пошматований труп Франца. Він кинувся під колеса поїзду.

Неначе страшна буря в громом проминає отся друга дія. Смерть і загибля. До живого зворушує нас хлопчина, який не стерпів, щоб висміювали те, що йому мучило. Цей хлопчина реагує, наче мучина, за зневаження свого кохання, караючи з місця дотепного сміельця. У цій молодій душі, бачимо цілість почування, зрілість обурення, що пригадує молодечого Шіллера. Зворушує й це діточе довіра, з яким він спішить до батька, щоб перед ним виводитися, з гарячим бажанням порадитися. Зворушені згадуємо самітні години, які бідний Франц провів від ранку до вечора, сам зі своєю розпущою, зі своїм висміяним великим коханням, зі своєю безрадністю супроти цього світа, в якому в такі вчителі й такі батьки. Яка розпука огортала цю дитину, яку не тяжко було потішити — заспокоїти: цьому хлопчині, якого так легко було зрозуміти, як гірко мусіло йому бути те нерозуміння в хвилині, коли надлетів поїзд, що його розторопив.

Якщо цю катастрофу можна ще зблизити, тоді вона арестує ще в третій дії. Похорон Франца не може відбутися спокійно. Сотні і сотні товаришів нещасного збираються на цвинтарі. Тисячі хорослих є присутні. Від свіжої могили суне обурена

молодь до школи, відбиває там вікна і торопить обстановку; від до домітки вчителів, розбиває в її вікна й улаждження, валить до батьківського дому й нищить і там усе. Тільки з трудом удається спасти професора й батька перед побиттям, а може ще й від гіршого. Оба мусять втікати. Загальне огірчення прогнало обох із міста, до якого мабуть обом уже вернутися буде годі. Вирвало їх із становища, з коріння нерозважне слово, яке їм обом може не адвалася таким жорстоким, як це вони сказали, а як його прийняли. Кожного з них засудило й знищило необхідне слово, якого змісту ні один із них не зміг передбачити. Однак це слово, може й нерозважно, але певно немилосердно сказане, знищило людське життя, яке щойно мало початися. Тому то прийшла молоді і дала в розпарті свогого гніву гостру виховну науку батькам і виховникам, вимірила справедливість, хоч у розпарті і насильно, однак важко це назвати інакше, як справедливостю. Що наступило описи: поліцейські шаблі, арешти, то ніщо іншого, але стара, застаріла багальність. Порядок у місті та спокій треба було закласти. Однак, що не значить у мент, коли заколочений порядок людяності, коли пропав спокій душі.

Трагедія молоді триває далі. Вона не все кінчитьса самотужетом. На кожноразі прогнано тупоумних

професорів і впертих батьків загальне обурення з міста. Те що в Перемислі через чутливість враженої, занепокоєної хлопчачої душі скінчилося кервавою трагедією, це ображує і занепокоює щоденно всьому молодечі серця, відчувують їх від тієї, що настановлені як їхні найліпші приятелі, спиною молодих людей, дівчат і хлопців в їх адорному розвитку, виправдує їх у скругу, в самітну розпущу і внаслідок безборонно у всяке лихо. Той учитель може не є таким чоловіком. Але він адається, звичайна собі людина, знаєтсе звичайна, щоб успішно сповнити завдання виховника. Він має себе може за дотепного чоловіка і рад, якщо учнів розосмішують його жарти. Він не добуває в тім нічого, коли часом надуживає трохи тієї влади, яку має над дітьми, коли тільки при тім може почуваються своїми жартами. Що він дістав за це в лице, з цього можна би висувати й децю інше. Ці поліцейські свідчать не тільки про тверду владу Франца. Можна догадуватися, що пан професор поведишся не так нестримно й визнаючи. Йому адальше, не достат нічого більше крім розуміння, хоча розуміння є майже всім. Він, мабуть не знає, що до кождої людини, чи то до дитини, чи до підліткового, чи до бачого, чи до жабрака, треба промовити таким тоном, яким тамтою сміє відпові-

— Нелегіе посвоєння. В астр. містеч-
Цель місцеве населення має класит і
ким образом: діам. Франц Кальтен-
уиннер оженився із 20-літньою Marie-
рзер, данийю місцевого кідборро-
то після цього оженився його син із
аріною сестрою своєї матуки. Таким
бом Франц Кальтенуиннер є одначасно
свирним свого сина і свирним своєї
аріоні. Обі сестри є також жованими. Сво-
свирним своєї матуки, з молодшою із
ох жино є свирною своєї старшої
стри. Не є виключено, що не хотим ві-
стутати із підставним місцевом, який
к кутити головню над ними нелегіе

посвяченими, дійшовши до об'єктивних, чини є для себе діти цих двох подружжів пар!

— Світова всечина. Італ. обсерваторія Бендана віщує, що цим димом буде "віда. Європі і на півд.-сході Малої Азії землетрус. — У Парижі помер буш. надінспектор кримінальної поліції Кольтмар, один із найтаалановитіших франц. детективів. — У саксонській металевій промисл. страйкує 10.000 робітників. — Італ. квіттан Нобіла бере із собою в подорож до бігуна "звита Санфранческо, голову папської Академії Наук. — В околиці Смирни відкриті нові трентинні землі. — Буваха шісаревз Віта тлако заведе жада в Сан Севастіян. — Анг. востітх із засланія або його абіан. — Военний суд у Гібральтарі признав команданта военного корабля "Рояль Оок" Дамієла "ліним, що нарушив дисципліну і його звільнив із служби. — Бельгійська фірма з життя місс Канель розстріляної нім. ієм, буде, без огляду на протест нім. уряду виставлена в Лондоні.

— Образкові карточки, які заступають переписні листки (кореспондентки) не є партійні лише задля переписки, але вони "крім цього мірилом культури народу, його мистецтва, будівель, історичних споминів, та дають етнографічні колекції нації. Перша така карточка, яка в нас появилася, була дуже гарною. Вийшла вона в 1907 р., амаза на адресній стороні ліворуч в кути прегарний золотистий герб Льва з княжою короною, крізь який переходила гарна сине-жовта стяжка, на котрій розкинувшись галузки насу з лаврового вінка. За ц. й герб сконфісковано картку, що правді тоді, як наклали добре розізнююся. На з. ероні призначеній до писання є св. Юр, Преображенська церква з "Народним Домом" і Успенська церква. Від тоді появляються у нас такі картки різної вартости. Найкращі рисував п. Косітин. Особливо гарною є його картка, видана з нагоди 100-ліття уродин Шевченка. Добрі картки видавали п. Гануляк і "Союзний Базар". Окремі мачіники мають святотні картки видані в минулім році на дохід адів і сиріт по священиках. Малював їх п. Курилас. Цими диким явилися оригінальні картки ні старинним налісом "Христос воскрес" Воки оригінальні тим, що відтворені Яр. Левинським на збір старинних киличкових чи радше деревних мотивів із Покуття. Одні з них квадратні, другий просторушки не цілий виповнений орнаментикою, третій зі старинним киличковим символом містичної галяки. Віддають вони вірно давний народний примітивний мотив і тому гідні розповсюдження. Й. З.

Театри.

Четвер, п'ятниця, субота замкнені.

КІНА.

"Аполло": "Серафим людства" (Франкис із Ассісі).
"Лев": "Князь Селіман" Делюбри.
"Пала": "Симфонія великого міста".
"Артисти на сцені й в житті".
"Фатаморганга": "Шансонетти".

Зі спортивного життя.

Україна — Яїна.

В неділю 8. і в понеділок 9. п. м. (латинський свят) грає наша чоловіча дзвінська дружина з Золочеві з тамтешньою А-дзвонною польською дружиною "Яїна".

ОПОВІСТКИ.

Рекоменції для Памів відбудуться під проводом о. д-ра Гавр. Костельника в селіварийській перші при вул. Коперника від суботи 7. квітня до середи 11-го квітня в год. 6-30 вечером. 1863 3-3

Дня 5. квітня найдено на Куркоївській вулиці більшу суму грошей і золотих і дозварт. Відобрати можна в кав'ярській д-ра Льва Ганкевича, адвоката у Львові, Руска 3, за вигодою викупити.

Вистава давніх киличків України в Національному Музеї у Львові (вул. Механічної 42). В суботу 7. квітня 12-та год. буде віддана до оглядання нова частина вистави, а саме килички Західної України, особливо в над Дністра. Давні килички киличарства галицького із Збаржани, Густиничини, Залозеччини, Покуття, Гуцульщини виявлять усе красу перших киличків. Рівнозначність розвитку геометричного орнаменту і шалотності красок, спрощення стихів і природний перехід до наддніпрянського орнаменту — ось те нове, що повинно притягнути якнайбільше число гостей. 1-1

Звичайний Загальний Збір "Мішанського Союзу Кредитового" для ремесла, промислу і торгівлі, кооп. з обм. пор. у Львові, відбудеться 9. квітня 1928 р. в год. 11. дня в домі п. "Мішанського Братства" при вул. Руській ч. 3. — Надвірна Рада. 1884 1-1

Оповідання

Товариства взаїмних обезпечень "Дністер" в справі вибору відпоручників на Загальні Збори.

Подальшучись на попереднє загальне оголошення в сій справі подається до призначеного відомо, що в піді вибору відпоручників на Загальні Збори "Дністра" відбудуться виборчі збори членів того Товариства в подіюнокх повітчих повітах оглядно виборчих округах як слікує:

30) в Старім Самборі дня 10-го квітня 1928 у вівторок в годині 1-й попод. в селі Т-на "Просвіта" під проводом п. Григорія Сенькуса, як реальн. в піді вибору двох відпоручників а повіт. повіту Ст. Самбір.

31) в Долині дня 24. квітня 1928 у вівторок в год. 12-й в полудне в домі Церковного Братства під проводом п. О. Сипа Майхровича, місцевого кооператора в піді вибору двох відпоручників а повіт. повіту Долина.

32) в Снятині дня 30. квітня 1928 в п'ятницю в год. 12-й в полудне в домі Української Мішанської Читальні під проводом п. Семена Ляшківця в піді вибору двох відпоручників а повіт. повіту Снятин.

33) у Львові дня 24. квітня 1928 у вівторок в год. 1. попод. в селі "Сокола" при вул. Руській ч. 20 під проводом п. Андрія Крипкоуцького, як реальн. в піді вибору п'яти відпоручників а повіт. повіту Львів-місто.

34) у Львові дня 24. квітня 1928 у вівторок в год. 12-30 в полудне в селі "Сокола" вул. Руська ч. 20 під проводом д-ра Альфреда Гонимовича, місцевого адвоката в піді вибору 10 відпоручників а повіт. повіту Львів-місто.

ДИРЕКЦІЯ

Товариства взаїмних обезпечень "Дністер".

ДРІБНІ ОГолошення.

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецізійні продає за готівку і на рати від десятиків айт з найліпшої сторони звісна фірма Іван Зельтентрайх, Львів, па. Марійська ч. 5. 3 75-2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ЛІКАР

Д-р М. Козак

повернув з заграниці і ординує

1854 в СТАНИСЛАВОВІ 2-3

вул. Голуховського ч. 21.

ЛІЧНИЦЯ

Д-ра М. КОЗАКА

і Д-РА С. РОБІНЗОН - КОЗАКОВОЇ

в Станиславові

вул. Голуховського ч. 21.

Цілоденне удержання з лікарською опікою від 15 золотих.

Вичікування на порід 10 зол. денно

1855 Візний вибір лікаря. 2-3

Телефон 605. Телефон 605.

Спеціаліст надуг легінів, серця і жолудна

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

1055 Пересвітлення Рентгеном. 2-20

Найдешевші книжки!

Новість: Микола Матвій Мельник

КРІЗЬ ДИМ і ЗГАРЬ

Ціна 50 сот. з почт. пересилкою 70 сот.

Михайло Возник

ІВ. БЕЛЕЙ і ОЛ. КОНИСЬКИЙ

До звязків Галичини з Наддніпрянщиною в 80 pp. XIX в.

Ціна 50 сот. з почт. пересилкою 70 сот.

Евген Чикаленко

СПОГАДИ І. П. і Ш. часть

Ціна 8:— зол. без пересилки.

Михайло Возник

ШЕВЧЕНКО і княжна РЕПНІНА

Ціна 1-50 зол. на почт. перес. 50 сот.

Набути можна в Адміністрації Діла

Львів, Ривок 10. П. або в Книгарнях.

"Берзон" на недільну обуву!

Пошення твердих шкіряних зап'яток, а ще підбитих підковками викликає тяжкий хід. Пошення гумових зап'яток БЕРЗОН дає легкий, гнучкий і тихий хід. Спеціально для жіночого черевика і для молоді є зап'ятки БЕРЗОНА скромною елганцією, не полушеною з більшим видатком, гумовий зап'яток БЕРЗОН є витриваліший від шкіри і удержує обуву в добрім стані.

Підчас слоти зап'яток БЕРЗОН є незрівняний. Шкіра пересикає вогістю, стає м'якою і швидко витирається БЕРЗОН не піддаєт. ся во кисти, не тратить форми, хоронить обуву і тому дає оплачується.

В Америці як селяни так і міщани носять на своїй обуві гумові зап'ятки. Носить отже і Ви черевики з гумовими зап'ятками БЕРЗОНА. Одна проба вистане і будете вдячні за раду. Прибійте отже негайно до Ваших недільних 1656 черевиків гумові зап'ятки БЕРЗОНА. 5-6

Волосін на матраці

порукає

Перша краса прядільня в Бродях

МАГАЗИН У ЛЬВОВІ, ШПИТАЛЬНА 10

1675 **ЙОСИФ ФРЕНКЕЛЬ.** 7-10

Подяка.

Всемогучий Бог поклав до себе дня 2. березня п. р. Найдорожого мужа і батька Максима Козаківця управ. школи за передмістю Котківка в Городищі в 58. році життя. Отсею дорогою садиасмо щиро подяку всім тим, котрі спішили нам з помічю в цій важкій горю як також всім тим, що взяли участь в сумних похоронних обрядах. В першу чергу садиасмо найсердечнішу подяку о. деканові Стрілчичкові за відправлення Богослуження, о. парохів Комаринському, о. Лупцькому, о. Гуляві і о. катихеті рикат. обр. Лигушові за відправлення панахиди і за торжественне відправлення тіла на місце вічного спочинку. Щиро подяку садиасмо хорам: гімназійному під проводом проф. Василя Барвицького і Остапа Ценицького та серафименькому під проводом управителя шк. Петра Юрчишина. Зокрема дякуємо Товариствам: "Вашинка Почт" і "Бесіда" за зложення вішнів на домовину Покійного. Рівнож дякуємо Учительському Зборові і шкільній дітворі під проводом п. Маріяні Олексинівної, що своєю присутністю та вишкими звеличали цей сумний обряд свого управителя. Щиро дякуємо за трогачі промови над відкритою могилою о. парохів Комаринському, Вп. п. Інспекторові шкільному і Товариствам Покійного уч. Дорожницькому і Миронюкові. Вишні дякуємо всім Товариствам Покійного і всім Громадянам з міста і округних сіл за численну участь і звеличення сумного похоронного обряду, — як рівнож щиро дякуємо всім за надіслані слова співчуття. 1884 Жена, діти і зять.

Присилайте передплату!

Конкурс.

Краєве Товариство господарське "Сільський Господар" у Львові приймає до помічі шефа бюро аграрних операцій

ІНЖІНІРІВ-КУЛЬТУРТЕХНІКІВ

(інженірів меліорації), як своїх урядовців. Винагається: 1) Покітчення культиуртехнічного (меліораційного) відділу на Технічній Високій Школі враз з диндимоном іспитом. 2) Покітчення приписання в ході студій практик помірних та меліораційних. 3) По змові виконання практичного заняття в цьому фаху після закінчення студій.

Предпошення належить вносити до бюро Товариства у Львові, вул. Зіморонича ч. 20. а дозачення відпису диндимоно, свідоцтва, поспідок практик, передігнуття та референції одного зі станових товариств українських інженірів, в першу чергу Українського Технічного Товариства у Львові. — Під увагу візьметься тіла ші предпошення, які впаднуть до дня 20 квітня п. р.

Краєве Товариство господарське "Сільський Господар" у Львові.

Інж. Ю. Павличковський в. р. президент.

Інж. Е. Кохалівий в. р. директор бюро.

ПРОШУ о зворот заміненого напелюта у місяцім театрі па "Грипу". Ш. пов. гардероба ч. 19. Пошкодована замілююча гардеробом. 1-1

СЛУЖБА БОЖА

А. Ярославська мішанний хор: партитура з голосами 10-го 4-го; на мужеський хор: партитура 3-го 4-го. Вислав. ГОР. БАН. Львів, вул. Оссодинський 6. 1814 3-10

НОВІ воги. В.

Безкоронавий. Український Дука VI, на скрипку, Сонати I, II, III. на фортеп'яні. 1793 4-5

РУТИНОВАНА у.

чителька з браку посади потукує приватної лекції до народних шкіл з порукою або бюрового заняття. Згодошення під "Порука". 1874 2-4

ФОРТЕП'ЯНИ.

п'яніна, фісгармонія першорядних фабрик, закордонні, на різні ціни купує, міняє, продає: ГАНАК, Підсудський 21. I. пок. 2-10

4 ЗОЛ. коштує дож.

ла, ніж, вики з хінського срібла у Мандал, Коперник 14. проти кіна Коперник. 1812 4-15

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Синьстуська ч. 17. П. п.

Спрілювання хитаючих зубів, підлобування й винищення зубів без болю. Штучні зуби в хавчуку і золоті шпалі американської системи. Пацієнти з проліній погоджуються в найхорейшому часі. П.Т. Урядовим і студентам значна 1892 знижка. Подекні в сплатах. 4-5

Жіноча конфекція

ЦЕЦИЛІ ГАН ЛЬВІВ,

площа Смолян ч. 14.

порукає найновіші весняні моделі в плашах, сухих і трикотажах по поміркованих цінах. — Подекні в сплатах. — Замовалення погоджуються у власній ро- 1853 бітні на протязі 3 днів. 4-16

Подяка.

Невможна судьба забрала нам найдорожого особу спомін нашого родногого кружка. 17. березня п. р. заслуга в Бові наша любя Подруга і Мануся, Марія Зубалева, проживши 55 діт. Военні роки зі своїми страхотками підірвали передчасно стружене працею життя. Ізв'язі невимовне горе прибило нас. Та з цій тяжкої розпуки Господь Бог вислав нам піддержку і потіку в особах наших приятелів і знайомих. Отсим висказуємо подяку о. сов. Дм. Степані, оо. Паньчипанові і Вальницькому за провід в похоронах. Зі широго серця дякуємо Вп. п. М. Бобикевичеві і Вп. п. Моравецьким. Нашим дорогим Приятелям, що приїхали нас піддержати і розрадити в нашому горю, а диндимо нашій вихователі П. Софії Зубко, що рівнож привіла віддати Покійній останню прислугу. Дуже дякуємо Родинам Вп. П-ів Івана і Юрія Ясинських і Вп. п. Малішевій за поміч і участь в похоронах. Дякуємо Всім, що взяли участь в похоронах і Всім, що устно чи писемно висказали нам свої співчуття. — В Станиславові, в квіт. 1928. — Зубаль Іван, муж, Орися абс. гім. довпа, та сини: Володимир студ. філ. IV р., Ярослав абс. техн. і Микола студ. IV р. теології. 1881